NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Betreft: Advies van de adviescommissie familie- en jeugdrecht inzake het initiatiefwetsvoorstel beperking omvang wettelijke gemeenschap van goederen als basisstelsel huwelijksvermogensrecht (voorstel van wet tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek)

Bij de laatste herziening van het huwelijksvermogensrecht is het desbetreffende wetsontwerp met betrekking tot de gemeenschap van goederen naar veler mening “onthoofd” door het amendement Anker. Een gemiste kans, zo werd in ruime kring (in het bijzonder door Prof. Nuytinck) betoogd, om het huwelijksgoederenrecht te moderniseren door de aanbrengsten alsmede verkrijgingen door giften of vererving tijdens het huwelijk buiten de gemeenschap van goederen te houden. Dit voorstel werd vooral door het notariaat in brede kring ondersteund. De euforie daarover werd op het laatste moment verstoord door het voornoemde amendement. De hoop dat de Eerste Kamer een spaak in het wiel zou steken om de wijziging door het amendement Anker alsnog te verijdelen, werd niet vervuld. Een van de leden van de adviescommissie had daartoe nog - vergeefs - contacten gelegd met een prominent lid van de Eerste Kamer. Het mag dan ook geen verbazing wekken dat binnen de commissie door het betreffende lid het thans voorliggende wetsontwerp met enthousiasme is begroet.

Overigens wordt het voorgestelde stelsel door de commissie over het algemeen als principieel juist beoordeeld. Het sluit aan bij - naar het lijkt - een als algemeen ervaren uitgangspunt dat het redelijk is dat aanbrengsten en hetgeen door giften en vererving wordt verkregen niet van rechtswege onderdeel uitmaken van de gemeenschap van goederen waarin wordt gehuwd.

Niettemin bestaan aarzelingen omdat de invoering van dit stelsel ook bezwaren met zich zal brengen, zoals door Prof. Van der Burght recentelijk in o.a. NRC Handelsblad uiteengezet. Het gaat dan vooral om bewijsrechtelijke problemen en daaruit voortvloeiende geschillen die tot procedures zouden kunnen leiden. Dit risico wordt vooral verwacht ten aanzien van de aanbrengsten ten huwelijk, in mindere mate van verkrijgingen tijdens het huwelijk. De commissie vraagt zich af, of deze bezwaren zodanig zijn dat zij aan invoering van het wetsontwerp in de weg staan.

Gemeend wordt dat onvoldoende duidelijk is hoe zwaar de bezwaren tegen het in te voeren stelsel wegen, maar anderzijds ook dat onvoldoende zicht bestaat op de bezwaren en de zwaarte daarvan verbonden aan de thans geldende systematiek. In de praktijk van de advocatuur lijken de huwelijken die in een stelsel van de huidige algehele gemeenschap van goederen zijn gesloten, bij echtscheiding voor aanzienlijk minder problemen op het gebied van de vermogensrechtelijke afwikkeling te zorgen, dan de huwelijken met een verrekenstelsel. Naar de mening van de commissie dient te worden onderzocht of de nadelen van het huidige stelsel, die toch meer van principiële aard lijken te zijn, opwegen tegen de voordelen van het huidige stelsel. Het huidige stelsel is eenvoudig en leidt tot weinig problemen bij de verdeling na ontbinding van het huwelijk.

Gelet op het bovenstaande is de commissie eensluidend van mening dat het aanbeveling verdient om de bezwaren en de maatschappelijke relevantie daarvan nader te onderzoeken en af te wegen alvorens een definitief standpunt in te nemen ten aanzien van de vraag of invoering van het wetsontwerp moet worden ondersteund.

4 december 2013
Adviescommissie familie- en jeugdrecht van de Nederlandse orde van advocaten